

From: NCRM <ncrminfo@gmail.com>
Date: Monday, November 17, 2025, 10:57 AM
To: postbus@eerstekamer.nl
Subject: t.a.v. VWS, J&V, OCW. Betreft Aanvullend Protocol bij het Verdrag van Oviedo van de Raad van Europa. Actie nodig mensenrechten in GGZ. Graag spoed.

Attachments:

Actieverzoek EK mensenrechten in de GGZ. Betreft Aanvullend Protocol, Verdrag van Oviedo.pdf

U ontvangt niet vaak e-mail van ncrminfo@gmail.com. [Ontdek waarom dit belangrijk is](#)

Geacht lid van de Eerste Kamer,

Wij, Nederlands Comité voor de Rechten van de Mens (NCRM) vragen u om u krachtig uit te spreken **tegen het Aanvullend Protocol bij het Verdrag van Oviedo** van de Raad van Europa. Dit protocol, dat op **4 december 2025** wordt behandeld in de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa, dreigt de **onvrijwillige opname en dwang in de psychiatrie** juridisch te bestendigen en zelfs uit te breiden.

Internationale mensenrechten-autoriteiten – waaronder de **Verenigde Naties, de WHO en het Bureau voor de Grondrechten van de EU** – hebben gewaarschuwd dat dit strijdig is met het **VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (CRPD)**.

In bijgaand document geven wij meer achtergrond en leggen we uit hoe u zich kunt verzetten tegen deze dreigende terugval in mensenrechten en te kiezen voor **vrijwillige, op mensenrechten gebaseerde geestelijke gezondheidszorg**. Dwang schaadt mensen, tast hun waardigheid aan en heeft geen plaats in een moderne GGZ.

Zie bijgevoegd document of download het document via deze link: <https://www.ncrm.nl/wp-content/uploads/2025/11/Actieverzoek-EK-mensenrechten-in-de-GGZ.-Betreft-Aanvullend-Protocol-Verdrag-van-Oviedo-1.pdf>

Gezien de deadline van 4 december, verzoeken wij u om dit onderwerp spoedig te behandelen.

Bij voorbaat dank voor uw actie!

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Voor Nederlands Comité voor de Rechten van de Mens,

NEDERLANDS COMITÉ VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS (NCRM)

Postbus 94427, 1090 GK Amsterdam.

www.ncrm.nl, email: ncrminfo@gmail.com,

Aan: Leden commissie VWS, J&V, OCW, Eerste Kamer, per mail

Betreft: Uitnodiging tot actie m.b.t. mensenrechten in de GGZ. Dit betreft het *Aanvullend Protocol bij het Verdrag van Oviedo* van de Raad van Europa. Graag spoed.

Amsterdam, 17 november 2025

Geacht lid Eerste Kamercommissie VWS, J&V, OCW,

Waarom schrijven wij u? Omdat **4 december 2025** uw collega's die Nederland en andere lidstaten van de Raad van Europa vertegenwoordigen, bijeenkomen om te discussiëren en te stemmen over een advies over een voorgestelde nieuwe wettekst voor de **Raad van Europa**. Dit betreft het **Aanvullend Protocol bij het Verdrag van Oviedo**.

Dit Aanvullend Protocol zal het gebruik van **onvrijwillige opname en dwangmaatregelen in de psychiatrie** consolideren en in sommige gevallen uitbreiden, wat **de fundamentele mensenrechten en waardigheid van uw burgers** zou ondermijnen.

De kern van ons verzoek is: Verzet u tegen het Aanvullend Protocol bij het Verdrag van Oviedo van de Raad van Europa. Dit verzoek is dringend, de Deadline is 4 december 2025.

(Ga eventueel meteen naar blz. 3 en 4)

Samenvatting: waarom dit een gevaar is voor mensenrechten in de psychiatrie:

In 2014 is de commissie van de Raad van Europa die toezicht houdt op bio-ethiek, begonnen met het opstellen van een mogelijk nieuw aanvullend protocol bij het Verdrag van Oviedo dat het gebruik van dwangmaatregelen in de psychiatrie reguleert. De tekst ligt nu bij het Comité van Ministers van de Raad van Europa. Als het ontwerp wordt aangenomen, zou dit leiden tot een consolidatie en in sommige gevallen een uitbreiding van onvrijwillige psychiatrische detentie, medicatie, afzondering en fixatie. Dit zijn praktijken die worden veroordeeld onder het internationaal recht inzake mensenrechten en in het bijzonder het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (CRPD), dat door alle lidstaten van de Raad van Europa is ondertekend en geratificeerd. Het is ook in strijd met de agenda voor duurzame ontwikkeling (SDG's) voor 2030, waarin wordt gesteld dat niemand achter mag blijven.¹

¹ Zie eventueel hier een aantal relevante verwijzingen: <https://www.ncrm.nl/wp-content/uploads/2024/03/Wetgeving-bescherming-mensenrechten-in-geestelijke-gezondheidszorg-V2-NCRM.pdf>

Genegeerde waarschuwingen vanaf het begin

In 2015, tijdens de openbare raadpleging van het Comité van de Raad van Europa, heeft *elke belangrijke mondiale mensenrechtenorganisatie* – waaronder de **Commissaris voor de Mensenrechten van de Raad van Europa**, de **speciale rapporteur van de VN voor de rechten van personen met een handicap**, het **Bureau van de Hoge Commissaris voor de Mensenrechten – Regionaal Bureau voor Europa (OHCHR-ROE)**, de **speciale rapporteur van de VN tegen foltering**, het **VN-comité voor de rechten van personen met een handicap (CRPD Comité)** en het **Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA)**, evenals tal van andere organisaties, zich formeel tegen het ontwerp van het aanvullend protocol verzet. In hun bijdragen waarschuwden zij dat het protocol systematisch misbruik in stand zou houden in plaats van de waardigheid en rechten van individuen te beschermen, en dat het in strijd was met het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (CRPD).

Ondanks de wereldwijde erkenning dat dwangmaatregelen in de psychiatrie in strijd zijn met de mensenrechten, werd het protocol met slechts kleine aanpassingen doorgezet. Dit roept **ernstige zorgen op over mogelijke belangenconflicten of ongepaste beïnvloeding** onder de adviseurs van het Comité van Ministers van de Raad van Europa om een maatregel aan te nemen die rechtstreeks in strijd is met het internationaal recht en de standpunten van 's werelds toonaangevende mensenrechtenautoriteiten.

Tijdschema

De *Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa (PACE) Commissie voor Sociale Zaken, Gezondheid en Duurzame Ontwikkeling (SOC)* staat nu gepland om op **4 december 2025** een advies over dit mogelijke nieuwe aanvullende protocol te behandelen. Het advies is gevraagd door het Comité van Ministers voor de definitieve beraadslagingen over het mogelijke nieuwe aanvullende protocol. De rapporteur die namens de PACE SOC het advies opstelt, heeft tijdens het opstellen van dit advies herhaaldelijk aangegeven dat onvrijwillige opnames en dwangmaatregelen in de psychiatrie in sommige gevallen noodzakelijk kunnen zijn. Dit standpunt staat in schril contrast met het tien jaar durende werk en standpunt van de PACE SOC, waardoor de implementatie van de paradigmaverschuiving in de GGZ, in de richting van het verlaten van het “biomedisch model” in gevaar komt.²

² Wellicht ten overvloede geven wij de links die leiden naar recente belangrijke publicaties van VN en WHO m.b.t. dit onderwerp:

<https://www.who.int/publications/i/item/9789240080737> en
<https://www.who.int/publications/i/item/9789240106796>

Dringende oproep

Bent u het met ons eens dat onvrijwillige psychiatrische detentie, medicatie, afzondering en fixatie niet geconsolideerd zou mogen worden in het Verdrag van Oviedo?

Wij vragen u dringend om uw stem te laten horen, om ervoor te zorgen dat dit document en elk advies dat voorstander is van een achteruitgang van de mensenrechten, wordt tegengehouden.

Wat wij u adviseren te doen (onmiddellijke stappen) :

Neemt u contact op met uw collega's in de PACE-commissie voor sociale zaken, gezondheid en duurzame ontwikkeling (d.w.z. vóór 3 december 2025):

Leden van de PACE SOC-commissie zijn (leden Eerste Kamer):

- Mevrouw Saskia Kluit. Plaatsvervanger: mevrouw Elly van Wijk.
- Mevrouw Carla Moonen. Plaatsvervanger: de heer Theo Bovens.

Verzet u tegen alle aanbevelingen in het te bespreken advies die voorstander zijn van het aanvullend protocol bij het Verdrag van Oviedo. Steun maatregelen en mensenrechtennormen op het gebied van geestelijke gezondheidszorg die in overeenstemming zijn met het CRPD.

Bericht (als voorbeeld):

Als lid van de Eerste Kamer van Nederland dring ik er bij de PACE SOC-commissie op aan om alle mogelijke aanbevelingen in het advies die het ontwerp van het aanvullend protocol bij het Verdrag van Oviedo zouden bevorderen of goedkeuren, te verwerpen. Het protocol zou onvrijwillige psychiatrische maatregelen verankeren, wat in strijd is met het *Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap* en de richtsnoeren van de *Wereldgezondheidsorganisatie (WHO)/het Bureau van de Hoge Commissaris voor de Mensenrechten (OHCHR)* en andere relevante internationale mensenrechtenwetgeving. Een brede coalitie die meer dan 100 miljoen Europeanen vertegenwoordigt, en de toonaangevende VN- en internationale mensenrechtenorganisaties, waaronder het VN-Comité voor de rechten van personen met een handicap, de speciale rapporteurs van de VN voor handicaps en foltering, en het *OHCHR Regionaal Bureau voor Europa*, verzetten zich hiertegen en hebben allemaal aangedrongen op intrekking van het protocol. Beveel alstublieft aan het protocol af te wijzen en de ontwikkeling te versnellen van niet-dwingende, op rechten gebaseerde alternatieven die in overeenstemming zijn met het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap.

Steun openlijk hervormingen die in overeenstemming zijn met het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap.

Ons verzoek aan u

Verzet u tegen het aanvullend protocol en steun een paradigmaverschuiving naar vrijwillige, op rechten gebaseerde behandeling in de GGZ die in overeenstemming is met het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap.³ Hiermee vertegenwoordigt u de belangen van organisaties die gezamenlijk spreken namens honderdduizenden, ja zelfs miljoenen Europeanen.

Onderwerpen die hierbij van belang zijn.

- Het ontwerp van het aanvullend protocol versterkt en breidt in sommige gevallen de wettelijke dekking voor psychiatrische dwang en misbruik uit – het maakt er geen einde aan.
- De WHO/OHCHR en het internationale mensenrechtenrecht roepen op tot beëindiging van alle dwangmaatregelen in de psychiatrie (detentie, fixatie, afzondering, gedwongen medicatie/ECT).
- Dwang veroorzaakt schade, schendt de autonomie, er is geen bewijs voor het nut ervan en het is in strijd met het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, waardoor landen niet meer in overeenstemming zijn met de uitvoering van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap.
- In Europa en elders is al bewezen dat vrijwillige alternatieven wel werken (door lotgenoten geleide hulp, crisisopvang, ondersteunde besluitvorming).
- Door zich tegen het protocol te verzetten, sluit Europa zich aan bij het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, het internationaal recht inzake de mensenrechten en de resoluties van de PACE zelf uit 2019 en 2024.

Het verzet tegen het “aanvullend protocol”

Een brede coalitie van vooraanstaande Europese en internationale organisaties – die personen met een handicap, gebruikers van geestelijke gezondheidszorg, families, professionals en mensenrechtenactivisten vertegenwoordigen – heeft tijdens het hele ontwerpproces krachtig verzet geuit tegen het ontwerp van het aanvullend protocol. Enkele van de overheidsinstanties die hun verzet hebben geuit, staan ook in de onderstaande lijst, waaronder de voormalige mensenrechtencommissarissen van de Raad van Europa zelf.ⁱ

De volgende organisaties en netwerken, die bijna alle Europese lidstaten bestrijken, hebben zich formeel of publiekelijk verzet tegen de dwangmaatregelen in het ontwerp van het aanvullend protocol en vertegenwoordigen meer dan 100 groepen en meer dan 100 miljoen Europeanen.

Europese overkoepelende organisaties voor personen met een handicap en gezinnen; gebruikers/overlevenden van geestelijke gezondheidszorg en mensenrechtenactivisten

- **Autism-Europe – ~90 lidorganisaties in 40 landen** (waaronder 26 EU-lidstaten).ⁱⁱ

³ Zie bijvoorbeeld <https://www.who.int/publications/i/item/9789240080737>

- **Citizens Commission on Human Rights Europe, Spanje & International** – waakhond voor geestelijke gezondheidszorg, opgericht in 1969; actief op zes continenten, waaronder vele afdelingen in Europa.ⁱⁱⁱ
- **European Association of Service Providers for Persons with Disabilities (EASPD)**^{iv} – vertegenwoordigt meer dan 20.000 sociale dienstverleners en overkoepelende organisaties in meer dan 40 landen en pleit voor volledige implementatie van het CRPD. Tot de aangesloten groepen behoren het Leger des Heils, Age Platform Europe, ATD Fourth World, Caritas Europe, Eurocarers, European Parents Association, European Social Action Network, Eurochild, European Women's Lobby, International Council on Social Welfare, Save the Children, European Youth Forum en meer.^v
- **European Disability Forum (EDF)** – een overkoepelende organisatie die de belangen behartigt van meer dan 100 miljoen personen met een handicap in Europa.^{vi}
- **Europees Netwerk van (Ex-)Gebruikers en Overlevenden van de Psychiatrie (ENUSP)**^{vii} – overkoepelende organisatie sinds 1990, die tienduizenden (ex-)gebruikers/overlevenden in heel Europa vertegenwoordigt.^{viii}
- **Europees Netwerk voor Zelfstandig Leven (ENIL)**^{ix} – door gebruikers geleid netwerk voor rechten van personen met een handicap en inclusie in de gemeenschap in heel Europa.^x
- **Human Rights Watch**^{xi} – Voert internationale onderzoeken en belangenbehartiging uit; 490 mensen van meer dan 70 nationaliteiten die landenexperts, advocaten, journalisten en anderen zijn.^{xii}
- **Inclusion Europe**^{xiii} – 71 aangesloten groepen in 37 landen, die mensen met een verstandelijke beperking en hun families vertegenwoordigen.^{xiv}
- **Mental Health Europe (MHE)**^{xv} – Europees NGO-netwerk dat op rechten gebaseerde, niet-dwingende ondersteuning bevordert.^{xvi}
- **Validity Foundation (MDAC)**^{xvii} – internationale juridische belangenbehartiging met participatiestatus bij de Raad van Europa en waarnemersstatus bij de ECOSOC van de VN.^{xviii}

Werkgelegenheids-/ondernemingsnetwerk

- **Confederation of European Firms, Employment Initiatives and Cooperatives (CEFEC)** – netwerk van sociale ondernemingen in de EU-lidstaten.^{xix}

Nationale en Europese instanties en instellingen

- **Slowaaks Nationaal Centrum voor Mensenrechten**^{xx} – nationale mensenrechteninstantie geaccrediteerd door het Internationaal Coördinatiecomité van Nationale Mensenrechteninstellingen. Opgericht krachtens de Slowaakse Nationale Raad nr. 308/1993.^{xxi}
- **Commissie voor de Rechten van Personen met een Handicap (Malta)** – instantie voor de uitvoering van het CRPD.^{xxii}

- **Het Spaanse Comité voor Bio-ethiek**, het hoogste adviesorgaan van de regering op het gebied van bio-ethiek, in een specifieke gemotiveerde en gekwalificeerde beoordeling van het voorgestelde aanvullende protocol bij het Verdrag van Oviedo.^{[xxiii](#)}
- **Het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA)**, het unieke en onafhankelijke expertisecentrum voor de bevordering en bescherming van de mensenrechten in de EU. Het FRA uitte zijn bezorgdheid over de algemene aanpak van het ontwerp-aanvullend protocol en merkte op dat de goedkeuring van het ontwerp-aanvullend protocol problemen zou kunnen opleveren voor de EU-lidstaten die het verdrag hebben geratificeerd. In zijn opmerkingen wees het FRA met name op de gezaghebbende interpretatie van het VN-Comité voor de rechten van personen met een handicap in zijn algemene opmerking nr. 1 (2014). De FRA merkte op dat daarin staat dat “gedwongen behandeling door psychiatrische en andere gezondheids- en medische professionals een schending is van het recht op gelijke erkenning voor de wet en een inbreuk op het recht op persoonlijke integriteit (art. 17 van het CRPD), het recht om niet te worden gemarteld (art. 15 van het CRPD) en het recht om niet te worden blootgesteld aan geweld, uitbuiting en misbruik (art. 16 van het CRPD)” (§38). De FRA verwees verder naar de richtlijnen van het CRPD-comité inzake artikel 14 van het CRPD.^{[xxiv](#)}

Getuigenissen van professionals

- Europese psychiaters en klinici die zich verzetten tegen dwang (bijv. ^{5.1.2.e} Duitsland) onder verwijzing naar het gebrek aan voordelen en de gedocumenteerde schade; WHO/OHCHR (2023) beschouwen dwang als in strijd met de mensenrechten, onverenigbaar met herstel en een risico op fysieke/psychologische schade, waaronder overlijden. ^{[xxv](#)}
- **Society of Social Psychiatry P. Sakellaropoulos**^{[xxvi](#)}: Non-profit wetenschappelijke organisatie toen Panayiotis Sakellaropoulos, hoogleraar, zich inzette voor de hervorming van de Griekse psychiatrie. ^{[xxvii](#)}
- **De World Psychiatric Association (2020)** heeft een standpuntverklaring uitgegeven, “Implementing Alternatives to Coercion” (Alternatieven voor dwang implementeren), waarin wordt erkend dat dwang in de psychiatrie al lang in strijd is met de rechten van individuen, waaronder schendingen van “het recht op vrijheid, autonomie, vrijheid van foltering, onmenselijke of vernederende behandeling...”.

Richtlijnen van de Raad van Europa en de VN

Op 9 december 2015 hield de Raad van Europa een openbare raadpleging over het ontwerp van een aanvullend protocol bij het Verdrag van Oviedo (Ref. DH-BIO/INF (2015) 20), dat op overweldigende tegenstand stuitte van 's werelds toonaangevende mensenrechtenorganisaties. Hun bijdragen werden vervolgens vrijwel genegeerd. In chronologische volgorde:

- **De commissaris voor de mensenrechten van de Raad van Europa** was van mening dat “de mensenrechten van personen met psychosociale handicaps stelselmatig worden geschonden” (blz. 6); “... dat onvrijwillige behandeling in veel gevallen gepaard gaat met het gebruik van psychoactieve stoffen die de mentale toestand en het besluitvormingsvermogen van de betrokken personen beïnvloeden en mogelijk hun vermogen om beslissingen die hen aangaan te betwisten, kunnen belemmeren.” (p. 7) “... het huidige ontwerp lijkt geen rekening te houden met een aantal legitieme bezwaren tegen het protocol.” (p. 8)
- **VN-speciaal rapporteur voor de rechten van personen met een handicap. Opmerkingen:** het ontwerp-protocol “negeert zowel de geest als de letter van het CRPD” (p. 26) “Het ontwerp-aanvullend protocol beoogt de waardigheid, het respect voor de integriteit en de fundamentele rechten en vrijheden te beschermen”, maar er is een “grote discrepantie”. In plaats van de mensenrechten te beschermen, zoals de bedoeling is, “blijft het het medische model van handicap handhaven en in stand houden”. “Er is een unieke en historische kans om een einde te maken aan het overmatig gebruik en misbruik van het biomedische model.” (p. 27)
- **Speciale rapporteur van de VN tegen foltering:** “Het Protocol van Oviedo geeft lippendienst aan de noodzaak om het CRPD te handhaven en uit te voeren, maar doet dat in de praktijk niet.” (p. 33)
- **Bureau van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Mensenrechten – Regionaal Bureau voor Europa:** “Hoewel het ontwerp van het aanvullend protocol in de preambule verwijst naar het CRPD, lijkt het de geest en de bepalingen ervan niet op een zinvolle manier in aanmerking te nemen, laat staan het te gebruiken als basis voor het vaststellen van normen.” (p. 35) “Lidstaten van de Raad van Europa die partij zijn bij het CRPD moeten zich onthouden van handelingen of praktijken die in strijd zijn met het CRPD.” Het riep op tot intrekking van het geavanceerde protocol. (p. 37) [xxviii](#)
- **Aanbeveling 2091 (2016) van de Parlementaire Vergadering** De zaak tegen een rechtsinstrument van de Raad van Europa inzake onvrijwillige maatregelen in de psychiatrie. [xxix](#)
- **Gezamenlijke brief van de VN-speciale procedures (de werkgroep inzake willekeurige detentie, de speciale rapporteur voor de rechten van personen met een handicap, de voorzitter van het Comité voor de rechten van personen met een handicap en de speciale rapporteur voor het recht van eenieder op het hoogst haalbare niveau van lichamelijke en geestelijke gezondheid)** aan de secretaris-generaal van de Raad van Europa, waarin zij hun bezorgdheid herhalen dat het ontwerp van het aanvullend protocol “in strijd is met de mensenrechtennormen” van het CRPD. Het zou “een negatief beeld geven van de rol van de Raad van Europa als vooraanstaande hoeder van de mensenrechten” (29 september 2017) [xxx](#)
- **Geestelijke gezondheid en mensenrechten, rapport van de Hoge Commissaris voor de Mensenrechten van de Verenigde Naties (24 juli 2018).** [xxxi](#)

- **VN-Comité voor de rechten van personen met een handicap** roept de verdragsluitende staten op zich te verzetten tegen het ontwerp van aanvullend protocol bij het Verdrag van Oviedo, omdat dit in strijd is met de artikelen 14, 17 en 25 van het CRPD en vrijheidsberoving en niet-consensuele interventies toestaat. (21 september 2018)^{xxxii}
- **Speciale rapporteur van de Verenigde Naties voor de rechten van personen met een handicap** tijdens een gezamenlijke hoorzitting over “De bescherming van de rechten van personen met psychosociale handicaps met betrekking tot onvrijwillige maatregelen in de psychiatrie” in Straatsburg. (9 oktober 2018).^{xxxiii}
- **De commissaris voor de mensenrechten van de Raad van Europa (nov. 2018)** heeft zich duidelijk tegen de tekst van het protocol uitgesproken.^{xxxiv}
- **PACE-resolutie 2291 (2019) – “Een einde maken aan dwang in de geestelijke gezondheidszorg: de noodzaak van een op mensenrechten gebaseerde aanpak”** roept op tot het afschaffen van dwang in de geestelijke gezondheidszorg en het opzetten van geestelijke gezondheidszorgsystemen die gebaseerd zijn op een op mensenrechten gebaseerde aanpak.^{xxxv}
- **PACE-aanbeveling 2158 (2019) “Een einde maken aan dwang in de geestelijke gezondheidszorg: de noodzaak van een op mensenrechten gebaseerde aanpak”** – dringt verder aan op het beëindigen van dwang via een op mensenrechten gebaseerde aanpak, en niet via nieuwe wettelijke grondslagen voor onvrijwillige maatregelen.^{xxxvi}
- **VN-deskundigen verzetten zich tegen het verdrag** en roepen op tot beëindiging van psychiatrische dwang (28 mei 2021) Ondertekend door: Het **Comité voor de rechten van personen met een handicap**; ^{5.1.2.e} speciaal rapporteur van de VN voor de rechten van personen met een handicap; ^{5.1.2.e} Reyes, speciaal gezant van de secretaris-generaal van de VN voor handicaps en toegankelijkheid; mevrouw Tlaleng Mofokeng, speciaal rapporteur van de VN voor het recht op lichamelijke en geestelijke gezondheid; en ^{5.1.2.e} onafhankelijk deskundige voor het genot van alle mensenrechten door ouderen. ^{xxxvii}
- **Comité voor de rechten van personen met een handicap** en de **speciale rapporteur van de VN voor de rechten van personen met een handicap (juni 2021)** – Open brief aan de secretaris-generaal van de Raad van Europa, de Parlementaire Vergadering en andere entiteiten van de Raad van Europa, waarin krachtig wordt aanbevolen het protocol in te trekken omdat het “een benadering van het beleid en de praktijk op het gebied van geestelijke gezondheid handhaaft die gebaseerd is op dwang, wat onverenigbaar is met de hedendaagse mensenrechtenbeginselen en -normen”. ^{xxxviii}
- De **Interfractiewerkgroep Gehandicapten van het Europees Parlement** en de **Coalitie voor Geestelijke Gezondheid en Welzijn** hebben in een open brief duidelijk gemaakt dat zij er vast van overtuigd zijn dat de Commissie voor Bio-ethiek en de Raad van Europa als geheel moeten afzien van de goedkeuring van het ontwerp van aanvullend protocol bij het Verdrag van Oviedo (25 oktober 2021).
- Verslag van de **Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Mensenrechten** - Samenvatting van de resultaten van de raadpleging over manieren om wetten, beleid en praktijken op het gebied van geestelijke gezondheid in overeenstemming te brengen met de

normen van het CRPD en over de wijze waarop deze moeten worden geïmplementeerd. (2 februari 2022). [xxxix](#)

- **PACE-aanbeveling 2275 (2024) “Beëindiging van de detentie van ‘sociaal onaangepaste’ personen”** – bevestigt opnieuw dat vrijheid en autonomie in overeenstemming met het CRPD absoluut noodzakelijk zijn. [xl](#)
- **Comité van Ministers (11 mei 2024)** – bevroor de goedkeuring van het ontwerp van het aanvullend protocol en gaf de **Stuurgroep voor mensenrechten op het gebied van biogeneeskunde en gezondheid** van de **Raad van Europa** de opdracht om:
 - Een **aanbeveling op te stellen ter bevordering van vrijwillige maatregelen** in de geestelijke gezondheidszorg;
 - **Herziening van de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM)** die relevant is voor de geestelijke gezondheidszorg
 - **Betrekken van het Bureau van de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Mensenrechten (OHCHR), het Europees Gehandicaptenforum (EDF), de Europese Vereniging van Dienstverleners voor Personen met een Handicap (EASPD) en Rehabilitation International;**
 - **Vraag PACE om advies** over het protocol nadat het bovenstaande is voltooid;
 - **Stel een verklaring op** waarin autonomie en bescherming in de geestelijke gezondheidszorg worden bevestigd.
 - **Bottom line:** Het institutionele traject is gericht op **vrijwillige, op rechten gebaseerde ondersteuning** – niet op het codificeren van dwang. <https://validity.ngo/joint-statement-on-suspension-of-the-draft-additional-protocol-to-the-oviedo-convention/>
 - **Geestelijke gezondheid en mensenrechten**, Verslag van de **Hoge Commissaris voor de Mensenrechten van de Verenigde Naties (14 januari 2025)** [xli](#)
 - **Open brief van het Comité voor het CRPD (15 januari 2025)**, waarin het Comité ook zijn verklaring van juni 2021 herhaalt. [xlii](#)

Bij voorbaat hartelijk dank voor uw aandacht en medewerking bij deze zaak,

5.1.2.e

Voor Nederlands Comité voor de Rechten van de Mens

Nederlands Comité voor de Rechten van de Mens (NCRM) is de Nederlandse afdeling van de in 1969 door Scientology (VS) en [5.1.2.e](#) opgerichte Citizens Commission on Human Rights. NCRM is een algemeen nut beogende instelling (ANBI) en onderzoekt en openbaart overtredingen van mensenrechten in de psychiatrie.

---Referenties---

i Open brief aan het Comité van Ministers en de plaatsvervangende ministers van de Raad van Europa over het ontwerp van het aanvullend protocol bij het Verdrag van Oviedo, Europees Gehandicaptenforum, 9 januari 2025

ii <https://www.mentalhealtheurope.org/what-we-do/human-rights/withdraw-oviedo/>;
<https://www.autismeurope.org/who-we-are/>

iii <https://www.cchrint.org/>

iv <https://www.mentalhealtheurope.org/what-we-do/human-rights/withdraw-oviedo/>

v <https://www.socialplatform.org/our-members/>

vi <https://groups.io/g/crpd-forum/topic/81256795>

vii <https://www.mentalhealtheurope.org/what-we-do/human-rights/withdraw-oviedo/>

viii <https://enusp.org/#>; <https://enusp.org/who-we-are/>

ix <https://www.edf-feph.org/publications/open-letter-to-the-council-of-europes-committee-of-ministers-and-ministers-deputies-regarding-the-draft-additional-protocol-to-the-oviedo-convention/>

x <https://enil.eu/>

xi <https://www.mentalhealtheurope.org/what-we-do/human-rights/withdraw-oviedo/>

xii https://www.hrw.org/about-us?_gl=1%2Ar62c9%2A_ga%2AMTElOTc3MTM1NC4xNzYxMDc3ODQx%2A_ga_8G7WH8R2Z8%2AczE3NjEwNzc4NDAbzEkZzEkdDE3NjEwNzc4NTkkajYwJGwwJGgyMzE4ODUxNzQ

xiii <https://www.mentalhealtheurope.org/what-we-do/human-rights/withdraw-oviedo/>

xiv <https://www.inclusion.eu/members-and-partners>

xv <https://www.mentalhealtheurope.org/what-we-do/human-rights/withdraw-oviedo/>

xvi <https://groups.io/g/crpd-forum/topic/81256795>

xvii <https://validity.ngo/joint-statement-on-suspension-of-the-draft-additional-protocol-to-the-oviedo-convention/>

xviii <https://validity.ngo/>; Schriftelijke bijdrage van de Validity Foundation – Mental Disability Advocacy Centre aan het VN-Comité voor de rechten van personen met een handicap voor de algemene discussiedag van het comité over personen met een handicap in risicosituaties en humanitaire noodsituaties, 6 maart 2023

xix <https://www.edf-feph.org/publications/open-letter-to-the-council-of-europes-committee-of-ministers-and-ministers-deputies-regarding-the-draft-additional-protocol-to-the-oviedo-convention/>; <https://socialfirmseurope.eu/about-us/>

xx <https://www.edf-feph.org/publications/open-letter-to-the-council-of-europes-committee-of-ministers-and-ministers-deputies-regarding-the-draft-additional-protocol-to-the-oviedo-convention/>

xxi <https://ennhri.org/our-members/slovakia/>

xxii <https://www.edf-feph.org/publications/open-letter-to-the-council-of-europes-committee-of-ministers-and-ministers-deputies-regarding-the-draft-additional-protocol-to-the-oviedo-convention/>

xxiii <https://comitedebioetica.isciii.es/wp-content/uploads/2023/10/Informe-valorando-el-Borrador-del-Protocolo-Adicional-modificado-15.01.2020.pdf>

xxiv

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016805ab6fe>

xxv <https://www.edf-feph.org/publications/open-letter-to-the-council-of-europes-committee-of-ministers-and-ministers-deputies-regarding-the-draft-additional-protocol-to-the-oviedo-convention/>

xxvi <https://validity.ngo/joint-statement-on-suspension-of-the-draft-additional-protocol-to-the-oviedo-convention/>

xxvii <https://ekpse.gr/en>

xxviii

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016805ab6fe>

xxix <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=22757&lang=en>

xxx <https://rm.coe.int/letter-un-bodies-to-sg/16808e5e28>

xxxi <https://documents.un.org/doc/undoc/gen/g18/232/93/pdf/g1823293.pdf>

xxxii <https://www.ohchr.org/en/treaty-bodies/crpd/statements-declarations-and-observations>

xxxiii <https://assembly.coe.int/LifeRay/EGA/Pdf/DocsAndDecs/2018/AS-EGA-2018-PV-07-ADD-EN.pdf>

xxxiv https://www.coe.int/en/web/commissioner/view/-/asset_publisher/ugj3i6qSEkhZ/content/protecting-the-rights-of-people-with-psychosocial-disabilities/pop_up?redirect=%2Fen%2Fweb%2Fcommissioner%2Fview%3Fp_id%3D101_INSTANCE_ugj3i6qSEkhZ%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dpop_up%26p_p_mode%3Dview%26_101_INSTANCE_ugj3i6qSEkhZ_delta%3D1%26_101_INSTANCE_ugj3i6qSEkhZ_keywords%3D%26_101_INSTANCE_ugj3i6qSEkhZ_advancedSearch%3Dfalse%26_101_INSTANCE_ugj3i6qSEkhZ_andOperator%3Dtrue%26p_r_p_564233524_resetCur%3Dfalse%26_101_INSTANCE_ugj3i6qSEkhZ_cur%3D5&inheritRedirect=true

xxxv <https://pace.coe.int/en/files/28038/html>

xxxvi <https://pace.coe.int/en/files/28041/html>

xxxvii <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2021/05/un-rights-experts-call-council-europe-stop-legislation-coercive-mental>

xxxviii <https://www.ohchr.org/en/treaty-bodies/crpd/statements-declarations-and-observations>

xxxix <https://docs.un.org/en/A/HRC/49/29>

xl <https://pace.coe.int/en/files/33574/html>

xli <https://docs.un.org/en/A/HRC/58/38>

xlii <https://www.ohchr.org/en/treaty-bodies/crpd/statements-declarations-and-observations>